

Briuselis, 2022 m. lapkričio 25 d.
(OR. en)

14736/22

Tarpinstitucinė byla:
2021/0213(CNS)

FISC 220
ECOFIN 1161
ENER 590
ENV 1154
CLIMA 597

PRANEŠIMAS

nuo:	Pirmininkaujančios valstybės narės
kam:	Nuolatinių atstovų komitetui / Tarybai
Dalykas:	Pasiūlymas dėl Tarybos direktyvos, kuria pakeičiama Sąjungos energinių produktų ir elektros energijos mokesčių struktūra (nauja redakcija) – Politiniai debatai

Siekdama pateikti gaires politiniams debatams, kurie vyks 2022 m. gruodžio 6 d. Tarybos (ekonomikos ir finansų reikalai) posėdyje, pirmininkaujanti valstybė narė parengė toliau priede pateikiamą pranešimą bei klausimus.

Nuolatinių atstovų komiteto prašoma susipažinti su pirmininkaujančios valstybės narės parengtu pranešimu bei klausimais ir perduoti juos Tarybai pirmiau nurodytiems politiniams debatams.

Tarybos (ekonomikos ir finansų reikalai) prašoma surengti politinius debatus remiantis pirmininkaujančios valstybės narės parengtais klausimais.

Energijos mokesčių direktyvos peržiūra

Pirmininkaujančios valstybės narės pranešimas

I. ĮVADAS

1. 2021 m. liepos 14 d. Komisija pateikė pasiūlymą dėl Tarybos direktyvos, kuria pakeičiama Sąjungos energinių produktų ir elektros energijos mokesčių struktūra (nauja redakcija)¹ (EMD pasiūlymas).
2. EMD pasiūlymas yra neatskiriama Pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą priemonių rinkinio² dalis ir todėl juo padedama įgyvendinant plataus užmojo ES tikslus – iki 2030 m. išmetamųjų teršalų kiekį sumažinti bent 55 %, palyginti su 1990 m. lygiu, ir pasiekti 2050 m. poveikio klimatui neutralumo tikslą.
3. EMD pasiūlymu siekiama šių tikslų:
 - a) parengti pritaikytą sistemą, kuri, atsižvelgiant į Europos žaliąjį kursą, padėtų siekti Sąjungos 2030 m. tikslų ir poveikio klimatui neutralumo iki 2050 m.; tai apimtų energinių produktų ir elektros energijos mokesčių suderinimą su ES energetikos, aplinkos ir klimato politika, taip prisidedant prie ES pastangų mažinti išmetamųjų teršalų kiekį;
 - b) parengti sistemą, kuri padėtų išsaugoti ir pagerinti ES vidaus rinką atnaujinant apmokestinamų energinių produktų aprėptį ir tarifų struktūrą, taip pat racionalizuojant atleidimo nuo mokesčių ir jų sumažinimo taikymą valstybėse narėse, ir
 - c) išsaugoti galimybę valstybių narių biudžetams gauti pajamas.
4. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas nuomonę priėmė 2022 m. sausio 20 d.³, o Regionų komitetas – 2022 m. balandžio 27 d.⁴ Europos Parlamentas nuomonės dar nepateikė.

¹ Dok. 10872/21.

² Dok. 10849/21.

³ Dok. 5615/22.

⁴ <https://webapi2016.COR.europa.eu/v1/documents/cor-2021-04801-00-00-ac-tra-lt.docx/content>

II. DABARTINĖ PADĖTIS

5. EMD pasiūlymo techninis nagrinėjimas buvo pradėtas 2021 m. rugsėjo mėn. Mokesčių klausimų darbo grupėje (netiesioginis apmokestinimas. Akcizai / energijos mokesčiai) (toliau – Mokesčių klausimų darbo grupė). 2021 m. gruodžio 7 d., pirmininkaujant Slovėnijai, Taryba (ekonomikos ir finansų reikalai) A punktu susipažino su pirmininkaujančios valstybės narės pažangos ataskaita dėl Pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą priemonių rinkinio pasiūlymų, kuriuos nagrinėjo ECOFIN taryba, įskaitant EMD pasiūlymą⁵. 2022 m. birželio 17 d., pirmininkaujant Prancūzijai, Taryba (ekonomikos ir finansų reikalai) darbotvarkės A punktu susipažino su pirmininkaujančios valstybės narės pažangos ataskaita dėl EMD pasiūlymo⁶.
6. Remdamasi anksčiau pirmininkavusių valstybių narių padaryta pažanga, pirmininkaujanti Čekija atliko intensyvų darbą, susijusį su EMD pasiūlymu. Pirmininkaujančios Čekijos tikslas buvo padaryti kuo didesnę pažangą nagrinėjant šį dokumentą. Pasiūlymo nagrinėjimas techniniu lygmeniu Mokesčių klausimų darbo grupėje vyko 2022 m. liepos 19 d., rugsėjo 12 d., spalio 12 d., lapkričio 10 d. ir lapkričio 17 d.
7. 2022 m. liepos mėn. pirmininkaujanti Čekija pateikė kompromisinį tekstą, apimančią visą EMD pasiūlymą, ir parengė peržiūrėtus kompromisinius tekstus, skirtus vėlesniems Mokesčių klausimų darbo grupės posėdžiams. Paskutinis pirmininkaujančios valstybės narės kompromisinis tekstas išdėstytas dok. WK 14524/2022.
8. Pirmininkaujanti Čekija Mokesčių klausimų darbo grupei pateikė išsamius paaiškinimus, be kita ko, informacinius pranešimus konkrečiomis temomis, kuriuos delegacijos įvertino teigiamai. Pirmininkaujanti Čekija nagrinėjo įvairius delegacijų iškeltus klausimus, jai pavyko suderinti nuomones ir rasti kompromisinius sprendimus, kartu laikantis ilgalaikių ES aplinkos tikslų.

⁵ Dok. 14574/21.

⁶ Dok. 9874/22.

9. Kai kurios Čekijos pirmininkavimo metu daugiausia aptartos temos, kurioms iš esmės pritarė valstybės narės, buvo šios:
- a) vienodo apmokestinimo lygio principo panaikinimas tos pačios kategorijos produktams, kad valstybėms narėms būtų suteikta daugiau lankstumo nustatant savo mokesčių politiką, atsižvelgiant į tai, kad, vertikaliai klasifikuojant kategorijas, turi būti pakankamai pasiekti aplinkos tikslai, ir išvengta paradoksalių situacijų, kai reikėtų sumažinti produktams taikomus nacionalinius mokesčių tarifus, taip sumažinant mokestines pajamas kai kuriose valstybėse narėse;
 - b) savarankiškas elektros energijos apmokestinimas nedarant nuorodos į energinius produktus, kad valstybėms narėms būtų suteikta galimybė taikyti geriau pritaikytą mokesčių politiką;
 - c) jautriausių produktų apmokestinimo tvarka, įskaitant galimybę tiems produktams (biomasei, gamtinėms dujoms, suskystintoms naftos dujoms, vandeniliui ir kt.) taikyti ribotos trukmės nukrypti leidžiančias nuostatas, kad valstybėms narėms būtų suteikta daugiau lankstumo prisitaikyti;
 - d) koncepcijos, pagal kurią elektros energija ir gamtinės dujų apmokestinamos priklausomai nuo kiekybinio jų suvartojimo lygio ir naudojimo verslo ar ne verslo reikmėms, atnaujinimas;
 - e) laipsniškas ES minimalaus apmokestinimo lygio didinimas (dviem etapais), kad valstybėms narėms būtų užtikrintas didesnis teisinis tikrumas ir sumažinta su perkėlimu į nacionalinę teisę susijusi administracinė našta;
 - f) galimybės tam tikru mastu apibrėžti pažeidžiamų namų ūkių sąvoką, atsižvelgiant į nacionalines aplinkybes ir apskritai socialinį aspektą, suteikimas valstybėms narėms;
 - g) atsinaujinančiųjų ir mažo anglies dioksido pėdsako produktų apibrėžtys, visų pirma įtraukiant šias apibrėžtis į EMD, vietoj nuorodų į ne mokesčių srities teisės aktus;
 - h) mišriems produktams taikoma apmokestinimo tvarka, visų pirma sistemos pritaikymas prie praktinių įmonių ir mokesčių administratorių poreikių – dėl to sistema taptų tvirtesnė, kiek tai susiję su mokestiniu sukčiavimu ir jos teisinio tikrumo didinimu;
 - i) metalurginių ir mineraloginių procesų apibrėžčių patikslinimas ir jų apmokestinimo terminų nustatymas;
 - j) galimybės valstybėms narėms geležinkelių transportui, metro, tramvajams ir troleibusams naudojamą elektros energiją apmokestinti vėliau nustatymas.

Nors pirmininkaujanti Čekija laikosi nuomonės, kad diskusijos pirmiau nurodytomis temomis Mokesčių klausimų darbo grupės lygmeniu vyko veiksmingai, vis dar reikia atlikti tam tikrą techninį darbą norint pasiekti visoms valstybėms narėms priimtinus sprendimus. Kai kurios valstybės narės vis dar negali pritarti pirmininkaujančios valstybės narės tekstui arba laikosi tikrinimo išlygų. Nepaisant to, dauguma valstybių narių pareiškė teigiamą nuomonę dėl siūlomų pakeitimų ir tolesnių veiksmų.

10. Kai kurios Čekijos pirmininkavimo metu aptartos temos, kurias svarstant padaryta tam tikra pažanga, tačiau dar reikia atlikti papildomo darbo, yra šios:

- a) laipsniško naujųjų taisyklių įgyvendinimo ir kai kurių išimčių, taikomų aviacijos ir jūrų sektoriams, įskaitant žuvininkystę, panaikinimo, kartu atsižvelgiant į valstybių narių geografinius ypatumus, tempas;
- b) ES minimalūs apmokestinimo lygiai, atsižvelgiant į EMD pasiūlymo aplinkos tikslus (pavyzdžiui, buvo aptartas laipsniškas dviejų etapų metodas, tačiau iki šiol nepradėtos diskusijos dėl tikslaus apmokestinimo lygio);
- c) daugiau laiko prisitaikyti prie naujųjų taisyklių taikant skirtingus pereinamuosius laikotarpius; tai turėtų būti svarstoma kartu visoje būsimos EMD sistemoje, taip pat atsižvelgiant į dabartinės geopolitinės aplinkybes ir valstybių narių energijos rūšių derinį;
- d) būsimos EMD sąveika su kitais dokumentais, įtrauktais į Pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą priemonių rinkinį, pavyzdžiui, su ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos peržiūra⁷ ir su valstybės pagalbos taisyklėmis (visų pirma šiuo metu peržiūrimu Bendrojo bendrosios išimties reglamentu).

Nepaisant intensyvaus darbo, atlikto nagrinėjant EMD dokumentą, jo sudėtingumas iki šiol trukdė pasiekti susitarimą. Tačiau pirmininkaujanti Čekija laikosi nuomonės, kad valstybės narės yra įsipareigojusios tęsti su šiuo dokumentu susijusį darbą, visų pirma pirmiau minėtomis temomis, kad būtų rasti kompromisiniai sprendimai ir galiausiai kuo greičiau pasiektas vieningas susitarimas.

⁷ Dok. 10875/21.

III. KLAUSIMAI MINISTRAMS:

11. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta pirmiau, ir siekiant gauti politines gaires dėl tolesnių veiksmų dėl EMD dokumento, ministrų prašoma pareikšti nuomonę šiais pirmininkaujančios valstybės narės parengtais klausimais:

1) Ar sutinkate, kad atliekant tolesnį darbą turėtų būti remiamasi iki šiol padaryta pažanga nagrinėjant EMD dokumentą, kad valstybės narės galėtų laikytis ilgalaikių ES aplinkos tikslų ir kartu joms būtų suteikta pakankamai lankstumo, atsižvelgiant į jų nacionalines mokesčių sistemas, kartu užtikrinant sklandų vidaus rinkos veikimą?

2) Akcentuojant tai, kad EMD dokumentas yra Pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą priemonių rinkinio dalis, ar sutinkate, kad būsimo darbo tikslas turėtų būti pasiekti kompromisą, kad būtų rasta ES minimalių apmokestinimo lygių ir pereinamųjų laikotarpių trukmės pusiausvyra, siekiant atsižvelgti į valstybių narių ekonomines, geopolitines, geografines ir socialines aplinkybes, visų pirma susijusias su jautriausiais sektoriais?
